

# ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ



## ΕΣΝΕ ΕΘΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Μεσογείων 2, Πύργος Αθηνών Γ' Κτίριο, Αθήνα 115 27 URL: [www.esne.gr](http://www.esne.gr), e-mail: [esne@esne.gr](mailto:esne@esne.gr)



Μέλος του Διεθνούς  
Συμβουλίου  
Νοσηλευτών - ICN



Μέλος της Ευρωπαϊκής  
Ομοσπονδίας Συνδέσμων  
Νοσηλευτών EFN



World Health  
Organization

Μέλος του Ευρωπαϊκού  
Νοσηλευτικού Forum WHO

## ΝΕΑ ΑΡΧΗ ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Μετά τις θερινές διακοπές, που ευχόμεστε για όλους να αποτέλεσαν πηγή ξεκούρασης και ηρεμίας, διανύουμε ήδη το Φθινόπωρο.

Γνωρίζοντας καλύτερα από τον καθένα τις δυσκολίες που επικρατούν στα Ελληνικά νοσοκομεία, αντιλαμβανόμαστε πλήρως ότι, η μία ή δύο εβδομάδες άδεια που έλαβαν οι περισσότεροι κλινικοί νοσηλευτές, λόγω της ιδιαίτερα σημαντικής υποστελέχωσης των Νοσηλευτικών Τμημάτων, δεν ήταν αρκετά ικανοποιητική προκειμένου να μας ξεκουράσει και να μας ανανεώσει.

Περισσότερα στις **σελίδα 3...**

## 1<sup>ος</sup> ΚΥΚΛΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ

«ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ  
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ»  
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2009 - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2010

## ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ

Περισσότερα στη **σελίδα 4...**

## Διημερίδα Περιφερειακού Τμήματος Αχαΐας

Το Περιφερειακό Τμήμα Αχαΐας του ΕΣΝΕ, σε συνεργασία με το Τμήμα Νοσηλευτικής ΤΕΙ Πάτρας, διοργανώνει την 11η Νοσηλευτική Διημερίδα με θέμα: Γνωστική και Τεχνική Προσέγγιση της Νοσηλευτικής», που θα πραγματοποιηθεί 19 και 20 Νοεμβρίου 2009 στο Συνεδριακό Κέντρο του ΤΕΙ, στην Πάτρα.

Περισσότερα στη **σελίδα 8...**

## 1<sup>ο</sup> ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Το Περιφερειακό Τμήμα Θράκης του ΕΣΝΕ διοργανώνει το 1<sup>ο</sup> ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ με θέμα: **ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ: ΡΟΛΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ** από 26 έως 29 Νοεμβρίου 2009 στην Αλεξανδρούπολη- Ξενοδοχείο Thraki Palace. Παρατίθεται το επιστημονικό πρόγραμμα του Συνεδρίου.  
**Ξενοδοχείο Thraki Palace**

Περισσότερα στη **σελίδα 6...**

## ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΣΤΟΝ ΕΣΝΕ

Στις 07 Οκτωβρίου 2009 επισκέφθηκε τα γραφεία του ΕΣΝΕ ο εκπρόσωπος του International Council of Nurses (ICN), Dr. Tesfamicael Ghebrehiwet, Consultant, Nursing & Health Policy στο ICN, μετά από επιθυμία του ίδιου. Υπήρξε εποικοδομητική συζήτηση και ενημέρωση για όλα τα νοσηλευτικά θέματα, ανταλλαγή απόψεων σε αυτά και επισφράγιση της μακροχρόνιας συνεργασίας μεταξύ του ICN και του ΕΣΝΕ...

Περισσότερα στη **σελίδα 9...**

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΕΑ ΑΡΧΗ ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ . . .3

ΤΑ ΝΕΑ ΤΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ  
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ . . . . .4

1<sup>ο</sup> ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ  
ΣΥΝΕΔΡΙΟ . . . . .6

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ  
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΧΑΪΑΣ . . . . .8

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ  
ΣΤΟΝ ΕΣΝΕ . . . . .9

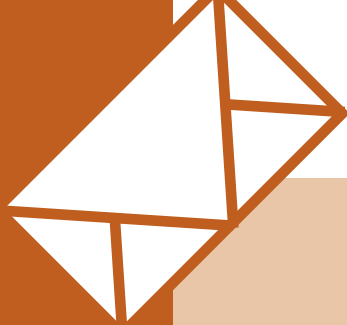
Ο ΒΕΛΟΝΙΣΜΟΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ -  
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ  
ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ  
ΤΟΥ ΘΞΕΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΟΥ ΠΟΝΟΥ . . .10

ΚΑΘΟΔΟΝ, ΤΟ ΝΕΟ ΕΜΒΟΛΙΟ ΚΑΤΑ  
ΤΟΥ ΚΑΠΝΙΣΜΑΤΟΣ . . . . .12

Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ  
ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

ΑΣΘΕΝΗ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑ ΥΓΕΙΑΣ . . . .13

ΗΜΕΡΙΔΑ Γ. Ν. ΚΑΤ . . . . .14



## ΤΑΙΝΙΑ ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΗΚΟΥΣ

Νοέμβριος μήνας και το φεστιβάλ κινηματογράφου Θεσσαλονίκης πρωταγωνιστεί στα καλλιτεχνικά δρώμενα. Με εισιτήριο ταχείας αμαξοστοιχίας τραίνου στην τσέπη και το βλέμμα στραμμένο βόρεια αφήνεις τη δική σου ζωή να παρουσιαστεί σαν μια ταινία στα μάτια σου, καθώς τα μεγάφωνα του σταθμού σε ειδοποιούν για ολιγόωρη καθυστέρηση.

Μια ταινία ολόκληρη η ανθρώπινη ζωή, η ζωή σου. Μια ταινία στην οποία βρέθηκες πρωταγωνιστής χωρίς να σου δοθεί εκ των προτέρων το σενάριο για να το διαβάσεις, χωρίς να μοιραστούν οι ρόλοι.... Κάτω από τον παγκόσμιο σκηνοθέτη του σύμπαντος παίζεις, αυτοσχεδιάζεις, γεμίζεις με διαλόγους και μονολόγους τις σκηνές, αφήνεις σιωπές ή κενά. Είσαι ο καλός η ο κακός; Ο δίκαιος ή ο άδικος; και πως αλήθεια θα έκρινες τη δική σου ζωή αν κάποιος σου την έδειχνε σε βίντεο, αν την παρακολουθούσες σε μια αίθουσα προβολών αν δεν ήσουν πλέον σεναριογράφος και πρωταγωνιστής, αλλά θεατής απλός; για ποιες πράξεις θα μετάνιωνες; για ποιες θα έκρινες αυστηρά τον ήρωα της ιστορίας, ενώ τώρα τον ανέχεσαι ή τον επικροτείς; Θα άλλαζες άραγε επιλογές ή θα έκανες άλλες πιο έντιμες και πιο ξεκάθαρες;

Τα διλήμματα που αφορούν την αγάπη κορυφαία στον κινηματογράφο και στη ζωή.

Στην υπέροχη ταινία «Η Άννα και ο Βασιλιάς», νεώτερη έκδοση της κλασσικής ταινίας «Ο Βασιλιάς κι εγώ», ο Βασιλιάς του Σιάμ λέει στην αγγλίδα δασκάλα ως συνεπής βουδιστής: «Σε αγαπώ. Θα γεννιέμαι και θα ξαναγεννιέμαι. Και σε κάθε επόμενη ζωή μου θα σε αναζητώ και θα σε ψάχνω» Κι εκείνη του απαντά «κι αν είσαι χριστιανός κι έχεις μόνο μια ζωή για ν' αγαπήσεις;» Το διλήμμα τώρα γίνεται πιο έντονο και πιο τραγικό. Και πρέπει να λυθεί στην εδώ ζωή. Κι όχι σε χρόνους μελλοντικούς. Δεν υπάρχουν συμβιβασμοί στην αγάπη.

«Ο έρωτας στα χρόνια της χολέρας» επιτυχημένη μεταφορά του βιβλίου του Γκαμπριέλ Γκαρσία Μαρκές, αποδεικνύει πως η αγάπη μπορεί να περιμένει ακόμα και 54 χρόνια, κάποιους μήνες και λίγες ημέρες χωρίς να ξεθωριάσει ούτε μια στιγμή. Στα «Χρόνια της Αθωότητας» και στο «Μετάξι» μέσα στην καθημερινή συντροφική σχέση κρύβεται η πιο δυνατή αγάπη. Κι όταν το νέο, το διαφορετικό, το εξωτικό εισβάλλει να γκρεμίσει και να καταστρέψει η γυναίκα φανερώνοντας το μεγαλείο της ψυχής της αποκαλύπτει διακριτικά και συγκινησιακά την αγάπη της στο σύζυγό της με τρόπο που καθηλώνει.

Οι ηθικές επιλογές, οι υπεύθυνες ιστορικές αποφάσεις φορτίζουν συχνά την ατμόσφαιρα στις κινηματογραφικές αίθουσες. Η Ελισάβετ Α', Βασίλισσα της Αγγλίας, στα δεκαεννιά της χρόνια δεν μπορεί να απολαύσει μια ανέμελη βόλτα στην αγγλική εξοχή. Δεν μπορεί να ερωτευθεί σαν όλες τις κοπέλες της ηλικίας της. Πρέπει να διοικήσει μια ολόκληρη χώρα. Κι όταν η χώρα απειλείται; Κι όταν έρχεται η ισπανική αρμάδα; Η σκηνή στο ακρωτήριο απ' όπου εποπτεύει τα στενά της Μάγχης και το στόλο μεγαλειώδης. Η Αγγλία έχει νικήσει. Η Αγγλία είναι ελεύθερη. Κι η θυσία της προσωπικής ζωής αποκτά πλέον νόημα.

Στα « Σφραγισμένα Χείλη» η νεαρή γερμανίδα κατατάσσεται στα Ες Ες. Γι' αυτήν το να σκοτώνεις στα στρατόπεδα κατοχής είναι επιβεβλημένο. Δεν νιώθει καμία ενοχή καμία εσωτερική σύγκρουση. Ακόμα κι όταν αφήνει τριακόσιες περίπου εβραίες γυναίκες να καούν σε μια εκκλησία δεν μετανιώνει. «Δεν είχαμε άλλη επιλογή» λέει. Δεν ανοίγει τις πόρτες, ενώ η φωτιά μαίνεται. Τις εγκαταλείπει να ξεψυχήσουν φλεγόμενες μπροστά στα μάτια της. Η ίδια δεν γνωρίζει ανάγνωση. Όταν μαθαίνει να διαβάζει συνειδητοποιεί. Η γνώση την οδηγεί στην ηθική ευθύνη. Αδύναμη να πάρει πίσω το κακό που έκανε, αυτοκτονεί.

Το μεγάφωνο αναγγέλλει την άφιξη της αμαξοστοιχίας Intercity, αριθμός 54 στο σταθμό. Οι επιβάτες καλούνται να επιβιβαστούν. Τα φώτα του σινεμά σβήνουν. Σε μια γωνιά όμως του μυαλού η Χάνα Σμιτ αναρωτιέται γιατί δεν έκανε τις σωστές επιλογές, γιατί επέλεξε το μίσος, γιατί δεν άφησε την αγάπη, που τόσο απλόχερα της δόθηκε, να την συγκινήσει. Και μετανιώνει ακόμα για μια φορά γιατί δεν διάβασε τον Όμηρο.....

ΜΑΡΙΑ Γ. ΓΚΙΚΑ

# ΝΕΑ ΑΡΧΗ ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Μετά τις θερινές διακοπές, που ευχόμαστε για όλους να αποτέλεσαν πηγή ξεκούρασης και ηρεμίας, διανύουμε ήδη το Φθινόπωρο.

Γνωρίζοντας καλύτερα από τον καθένα τις δυσκολίες που επικρατούν στα Ελληνικά νοσοκομεία, αντιλαμβανόμαστε πλήρως ότι, η μία ή δύο εβδομάδες άδεια που έλαβαν οι περισσότεροι κλινικοί νοσηλευτές, λόγω της ιδιαίτερα σημαντικής υποστελέχωσης των Νοσηλευτικών Τμημάτων, δεν ήταν αρκετά ικανοποιητική προκειμένου να μας ξεκουράσει και να μας ανανεώσει. Όμως έστω και αυτή η μικρή ανάπαυλα από την καθημερινότητα, ελπίζουμε ότι θα μας βοηθήσει να αντέξουμε και αυτόν τον δύσκολο Χειμώνα που έρχεται.

Η επιτάχυνση των διαδικασιών των προσλήψεων μέσω Α.Σ.Ε.Π., καθώς και η πρόσληψη εποχιακών υπαλλήλων μέσω Ο.Α.Ε.Δ. (επιδοτούμενα προγράμματα από την Ε.Ε.- stages), έδωσαν έστω και προσωρινά μια μικρή ανάσα ζωής στα δημόσια νοσοκομεία.

Το τρίμηνο Ιουλίου - Σεπτεμβρίου και ενόψει των επικείμενων εκλογών της 4ης Οκτωβρίου 2009, όπως άλλωστε ήταν αναμενόμενο, δεν προωθήθηκε κανένα από τα εξόχως σημαντικά θέματα που απασχολούν σύσσωμη τη Νοσηλευτική Κοινότητα, όπως το ενιαίο μισθολόγιο, η ένταξη του επαγγέλματός μας στα βαρέα και ανθυγιεινά, ο κατακερματισμός της νοσηλευτικής εκπαίδευσης, η σύσταση Νοσηλευτικής Διεύθυνσης στο Υπουργείο Υγείας κ.ά.

Μετά τις βουλευτικές εκλογές και την ανάδειξη νέας Κυβέρνησης, μηνύματα εστάλησαν προς όλες τις κατευθύνσεις. Η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Υγείας άλλαξε.

Ευελπιστούμε όλοι η καινούργια αρχή να έχει συνειδητοποιήσει πλήρως ότι για να λειτουργήσει εύρυθμα και ομαλά το Σύστημα Υγείας, θα πρέπει αναμφισβήτητα να δοθούν περισσότερες ευκαιρίες, για εξέλιξη και ανάπτυξη στη Νοσηλευτική. Να υπάρξει η δυνατότητα ανάληψης πρωτοβουλιών από πλευράς των νοσηλευτών, να διευρυνθούν τα πεδία δράσης τους, προκειμένου να μπορούν να αρθρώνουν και να εκφράζουν και επίσημα γνώμη και άποψη.

Η πολιτική ηγεσία πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψιν της το γεγονός ότι, όσοι ασκούν και υπηρετούν τη Νοσηλευτική, ενδιαφέρονται αποκλειστικά και μόνο, να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους και την φροντίδα τους στον πάσχοντα, με ανιδιοτέλεια, αυταπάρνηση, υπερβάλλοντα ζήλο και αγάπη, εκτελώντας το καθήκον τους στο έπακρο, κάτω από αντίξοες συνθήκες στο χώρο της καθημερινής κλινικής πρακτικής. Οι νοσηλευτές είναι διατεθειμένοι να δηλώσουν συμμετοχή στην επίλυση των μειζόνων προβλημάτων τους, σε καμία περίπτωση όμως δεν προτίθενται να επιδείξουν άλλο ανοχή, οι αποφάσεις για τη νοσηλευτική δεν μπορούν πια να περιμένουν άλλο!!

Ευχή όλων μας η νέα αρχή του Υπουργείου Υγείας να πετύχει τους στόχους της, να δώσει θετικές λύσεις στα προβλήματα της Νοσηλευτικής, ώστε να αλλάξει η εικόνα στα δημόσια νοσοκομεία, να μην κωφεύει στις νοσηλευτικές φωνές, και να συμβάλλει, στα πλαίσια αναμόρφωσης του Ε.Σ.Υ., στην ριζική και ουσιαστική αναβάθμιση της Νοσηλευτικής.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Κ. ΓΙΑΒΑΣΟΠΟΥΛΟΣ**

# Τα Νέα των Τομέων και των Περιφερειακών Τμημάτων:

**έτσι για να είμαστε πάντα ενημερωμένοι...**

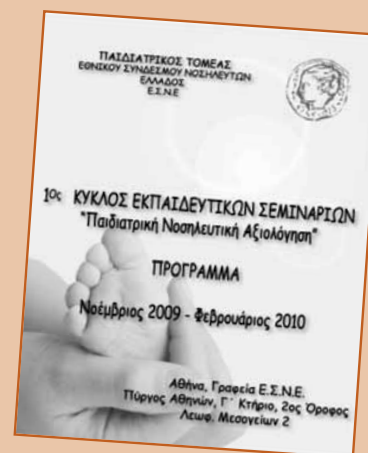
ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ Ε.Σ.Ν.Ε.

## 1<sup>ος</sup> ΚΥΚΛΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ «ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ»

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2009 – ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2010

### ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ

- |   |   |
|---|---|
| <b>12 Νοεμβρίου 2009</b><br>16:00-19:00   | Εκτίμηση ΖΣ στο νοσηλευόμενο παιδί<br>Βλαχιώτη Ευφροσύνη, Κωνσταντάκη Εύα   |
| <b>19 Νοεμβρίου 2009</b><br>16:00-19:00   | Αντιμετώπιση αναπνευστικής δυσχέρειας<br>σε α) βρέφη β) παιδιά<br>Πέτσιος Κωνσταντίνος, Μπουτοπούλου Βαρβάρα                                    |
| <b>3 Δεκεμβρίου 2009</b><br>16:00-19:00   | Αξιολόγηση αερίων αίματος στην παιδική ηλικία<br>Πέτσιος Κωνσταντίνος, Μπουτοπούλου Βαρβάρα   |
| <b>17 Δεκεμβρίου 2009</b><br>16:00-19:00  | Μετεγχειρητική νοσηλευτική φροντίδα. Παράμετροι ποιοτικής νοσηλευτικής φροντίδας.<br>Μαυρίδη Φωτεινή  |
| <b>14 Ιανουαρίου 2010</b><br>16:00-19:00  | Οργάνωση σχεδίου φροντίδας παιδιατρικού ασθενούς<br>Μάτζιου Βασιλική  |
| <b>28 Ιανουαρίου 2010</b><br>16:00-19:00  | Βασικές αρχές ασφαλούς διάλυσης φαρμάκων. Ιδιαιτερότητες χορήγησης φαρμάκων από κεντρικές γραμμές<br>Περδικάρης Παντελής, Κουμπαργιώτη Δέσποινα |
| <b>11 Φεβρουαρίου 2010</b><br>16:00-19:00 | Μέθοδοι χορήγησης οξυγόνου στα παιδιά. Ενδοτραχειακή & ρινοτραχειακή αναρρόφηση στα παιδιά<br>Αποστολάρα Παρασκευή                              |
| <b>25 Φεβρουαρίου 2010</b><br>16:00-19:00 | Επείγουσα κλινική εκτίμηση και αντιμετώπιση πολυτραυματία παιδιού<br>Καπάδοχος Θεόδωρος   |



### ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Κάθε εκπαιδευτικό σεμιναριακό μάθημα έχει διάρκεια περίπου 3 ώρες (16:00-19:00) και πραγματοποιείται στις παραπάνω ημερομηνίες στην αίθουσα διαλέξεων του Ε.Σ.Ν.Ε. (Πύργος Αθηνών, Γ' κτήριο, 2ος Όροφος, Λεωφόρος Μεσογείων 2).

Η συμμετοχή στον κύκλο μαθημάτων κοστίζει 20 Ευρώ συνολικά και για την λήψη του πιστοποιητικού παρακολούθησης απαιτείται υποχρεωτικά η παρακολούθηση τουλάχιστον των 6 εκ των 8 σεμιναρίων.

### ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Πληροφορίες Γραμματεία Ε.Σ.Ν.Ε.

Τηλ: 210 7702861, 210 7485307

Fax: 210 7790360

Email: [esne@esne.gr](mailto:esne@esne.gr)

[www.esne.gr](http://www.esne.gr)

Συμμετοχή 20 Ευρώ

### ΑΙΤΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

ΟΝΟΜΑ: ..... ΕΠΩΝΥΜΟ: .....

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ: .....

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: .....

ΠΟΛΗ: ..... Τ.Κ.: .....

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: ..... EMAIL: .....

Ημερομηνία: .....

Υπογραφή .....

## ΤΟΜΕΑ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΣΝΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΟΥΣ 2009

Ο τομέας αναισθησιολογικής νοσηλευτικής δραστηριοποιείται επιστημονικά μέσω της συμμετοχής του σε συνέδρια που διοργανώνει ο Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών Ελλάδας, η Ελληνική Αναισθησιολογική Εταιρία, και η Ελληνική Εταιρία Αλγολογίας.

Στα πλαίσια αυτών των συνεδρίων οι νοσηλευτές συμμετέχουν με εργασίες που καταδεικνύουν τον ενεργό ρόλο τους στην παροχή νοσηλευτικής φροντίδας με ασφάλεια και αποτελεσματικότητα κατά την περιεχχειρητική περίοδο του ασθενή.

Αναμφισβήτητα κάθε φορά επιβεβαιώνεται πόσο σημαντική είναι η παρουσία ειδικευμένων νοσηλευτών στο αναισθησιολογικό τμήμα, όχι μόνο μέσω της κλινικής εμπειρίας, αλλά και μέσα από ένα επιστημονικό πρόγραμμα που θα συνδυάζει τη θεωρητική με την πρακτική κατάρτιση.

Έτσι στα πλαίσια αυτής της αναγκαιότητας για τη θέσπιση της ειδικότητας της Αναισθησιολογικής Νοσηλευτικής, η επιτροπή του τομέα πραγματοποίησε εκ νέου συνάντηση, με την κα. Α. Φασουλάκη, Καθηγήτρια Αναισθησιολογίας της Ιατρικής Σχολής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και της ζήτησε την συνδρομή της στην επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου.

Ο τομέας μας συμμετείχε με νοσηλευτική ημερίδα στο 7ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πόνου που πραγματοποιήθηκε στην Κέρκυρα από 9-12 Οκτωβρίου 2008 με θέμα «Σύγ-

χρονες εξελίξεις στο χώρο της αναισθησιολογικής νοσηλευτικής».

Ο τομέας συμμετείχε επίσης σε στρογγυλή τράπεζα με θέμα:

«Νεώτερα δεδομένα Σύγχρονες εξελίξεις στην Αντιμετώπιση του Πόνου» στο 36ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο, που πραγματοποιήθηκε 4-7 Μαΐου 2009 στην Μύκονο, καθώς και με δύο στρογγυλές τράπεζες και δύο διαλέξεις στο 18ο Πανελλήνιο Αναισθησιολογικό Συνέδριο που πραγματοποιήθηκε 6-10 Μαΐου 2009 στην Ρόδο.

Ως Επιτροπή του Τομέα καλούμε όλους τους νοσηλευτές που εργάζονται σε αναισθησιολογικά τμήματα να πλαισιώσουν τον τομέα μας, προκειμένου να συνεχίσουμε την πορεία μας αλλά και να πραγματοποιήσουμε τους στόχους μας.

Σίγουρα θα θέλαμε άμεση λύση των πολλών προβλημάτων μας, ένα όμως είναι δεδομένο, όσο είμαστε αφανείς από το προσκήνιο, αφανή θα παραμένουν και τα προβλήματά μας και θα ακούμαστε μόνο σε ευχολόγια και εύσημα της στιγμής.

Οι οραματιστές συνήθως είναι λίγοι, χωρίς όμως την ουσιαστική συμμετοχή μας παραμένουν οραματιστές.

Μετά τιμής

**Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ**

## ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το βραβείο καλύτερης ελεύθερης ανακοίνωσης πήρε η μελέτη που πραγματοποιήθηκε από τον Τομέα Επείγουσας και Εντατικής Νοσηλευτικής του ΕΣΝΕ, το Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών και την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Νοσηλευτικών Ενώσεων Μονάδων Εντατικής Θεραπείας-EfCCNa με θέμα «Επαγγελματική αυτονομία και συσχέτιση με το βαθμό συνεργασίας νοσηλευτών-ιατρών και τα ηθικά αδιέξοδα σε Ευρωπαίους νοσηλευτές». Η τιμητική αυτή διάκριση πραγματοποιήθηκε στο Συνέδριο που διοργανώθηκε από τους: World Federation of Societies of Intensive and Critical Care Medicine, Societa Italiana di Anestesia, Analgesia, Rianimazione e Terapia Intensiva, World Federation of Critical Care Nurses και World Federation of Pediatric Intensive and

Critical Care Societies στις 28 Αυγούστου έως 1 Σεπτεμβρίου 2009, στη Φλωρεντία της Ιταλίας.

Αναλυτική ενημέρωση για την έρευνα είχε ανακοινωθεί στην Επείγουσα και Εντατική Νοσηλευτική, Τεύχος 20-Φθινόπωρο 2008 (Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του ΕΣΝΕ).

Σκοπός της μελέτης ήταν να διερευνηθεί το επίπεδο αυτονομίας των νοσηλευτών Εντατικής Θεραπείας και να εξεταστούν δυναμικές συσχετίσεις με τη συνεργασία νοσηλευτών-νοσηλευτριών και τα ηθικά αδιέξοδα που βιώνουν οι νοσηλευτές στις χώρες της Ευρώπης. Το ερωτηματολόγιο της έρευνας διανεμήθηκε στο 3<sup>ο</sup> Συνέδριο της EfCCNa που πραγματοποιήθηκε στις 9-11 Οκτωβρίου 2008, στη Φλωρεντία.

## ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΟ ΔΣ ΤΗΣ ΕΩΝΣ

Το ΔΣ του ΕΣΝΕ συγχαίρει θερμά τον κύριο Δημήτριο Παπαγεωργίου, Ταμία του Ογκολογικού Τομέα του ΕΣΝΕ, για την εκλογή του στο ΔΣ της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Νοσηλευτικής Ογκολογίας (EONS), μετά από τις εκλογές που πραγματοποιήθηκαν στις 22 Σεπτεμβρίου 2009, στα πλαίσια του 13<sup>ου</sup> Πανευρωπαϊκού Συνεδρίου Ογκολογίας της ΕΩΝΣ, και του εύχεται κάθε επιτυχία στα νέα του καθήκοντα.

# 1<sup>ο</sup> ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Το Περιφερειακό Τμήμα Θράκης του ΕΣΝΕ διοργανώνει το 1<sup>ο</sup> ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ με θέμα: **ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ: ΡΟΛΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ** από 26 έως 29 Νοεμβρίου 2009 στην Αλεξανδρούπολη- Ξενοδοχείο Thraki Palace. Παρατίθεται το επιστημονικό πρόγραμμα του Συνεδρίου.  
**Ξενοδοχείο Thraki Palace**

## Αίθουσα Α'

### Πέμπτη 26 Νοεμβρίου 2009

- 18:00 - 19:30 Εγγραφές  
19:30 - 20:00 Έναρξη - Χαιρετισμοί  
20:00 - 20:30 Εναρκτήρια Ομιλία  
Από το Δεδεάγατς στην Αλεξανδρούπολη  
*Γ. Μηνόπουλος*  
20:30 Δεξίωση Υποδοχής

### Παρασκευή 27 Νοεμβρίου 2009

- 08:00 - 09:00 Εγγραφές  
09:00 - 10:30 Στρογγυλό Τραπέζι I  
Νεότερα δεδομένα νοσηλευτικής αντιμετώπισης ασθενών με καρκίνο  
*Προεδρείο: Δ. Γαλεντζά, Π. Κώστογλου*  
Ασφαλής διαχείριση κυτταροστατικών φαρμάκων - Αντιμετώπιση επιπλοκών *Α. Δουκαρά*  
Εναλλακτικές θεραπείες στον καρκίνο  
*Χρ. Σισμανίδου, Ε. Ναλμπάντης*  
Ασθενείς με καρκίνο και κατ' οίκον νοσηλεία  
*Ε. Μαυρίδου, Ι. Πολυζώη*  
Βιωματική σχέση ασθενών και ιατρονοσηλευτικού προσωπικού *Α. Σπυρίδου*  
10:30 - 11:00 Διάλεξη I  
*Προεδρείο: Ε. Φώτη*  
Αυτόλογη μεταμόσχευση αρχέγονων αιμοποιητικών κυττάρων *Α. Τάνιου, Ε. Φώτη*  
11:00 - 11:30 Διάλειμμα  
11:30 - 12:30 Στρογγυλό Τραπέζι II  
Αντιμετώπιση πολυτραυματία  
*Προεδρείο: Χ. Ιατρού, Μ. Κοτίνη*  
Προνοσοκομειακή φροντίδα πολυτραυματία *Α. Γιαννάκη*  
Νοσοκομειακή και περιεγχειρητική φροντίδα *Αικ. Χαρανά*  
Διαχείριση αεραγωγού *Α. Τζαμπαζάκη*  
12:30 - 13:30 Στρογγυλό Τραπέζι III  
Νοσοκομειακές Λοιμώξεις  
*Προεδρείο: Ε. Αρχοντίδου, Π. Κουτσού*  
Διαχείριση Νοσοκομειακών Αποβλήτων *Ε. Καπετανίδου*  
Ανάλυση Κινδύνων - Κρίσιμα Σημεία Ελέγχου (Hazard Analysis and Critical Control Points - HACCP): Αναγκαιότητα ή πολυτέλεια; *Β. Κυριανάκη*  
Αντιμετώπιση πολυανθεκτικών μικροοργανισμών  
*Χ. Τσέκη, Α. Καραϊσκού*  
13:30-14.00 Διάλεξη II  
*Προεδρείο: Α. Αριαντζίδου*  
Αποτελεσματικός έλεγχος υγιεινής στο νοσοκομείο  
*Κ. Καστριανάκη*  
14:00-15:00 Μεσημβρινή Διακοπή  
15:00 - 16:00 Στρογγυλό Τραπέζι IV  
Νεότερα δεδομένα στη διαχείριση καρδιολογικών ασθενών  
*Προεδρείο: Φ. Σωτηρόγλου, Ε. Καμαριαννίδου*  
Εκτίμηση θωρακικού πόνου *Αικ. Σφετκοπούλου*  
Οξύ πνευμονικό οίδημα *Π. Κούτρα*  
Διαχείριση του stress σε καρδιολογικό τμήμα  
*Χρ. Αλεβιζάκη*  
16:00 - 17:30 Στρογγυλό Τραπέζι V  
Νεότερα δεδομένα στην περιεγχειρητική νοσηλεία ασθενούς με καρδιαγγειακή νόσο  
*Προεδρείο: Β. Δεδίλης, Β. Ασλανίδου*

Πρωτόκολλο προεγχειρητικής προετοιμασίας καρδιοχειρουργικού ασθενούς *Π. Θεοφύλλου*  
Νεώτερες τεχνικές στην καρδιοχειρουργική από την οπτική της εργαλιοδοσίας *Δ. Νάκου*  
Μετεγχειρητική νοσηλεία στη ΜΕΘ Καρδιάς *Μ. Καλαϊτζή*  
Μετεγχειρητική νοσηλεία στη ΜΑΦ και το τμήμα καρδιοχειρουργικής *Π. Θεοφύλλου*  
Μετεγχειρητική κινητοποίηση και φυσικοθεραπεία στην καρδιοχειρουργική *Ε. Κώττα, Ε. Χατζηβασιλειάδου*

17:30 - 18:00 Διάλειμμα

18:00 - 20:00 Στρογγυλό Τραπέζι VI

Η Νοσηλευτική πέρα από τα σύνορα  
*Προεδρείο: Γ. Μηνόπουλος, Α. Κιοσέογλου*  
Το σύστημα της νοσηλευτικής εκπαίδευσης στη Βουλγαρία και Τουρκία

### Σάββατο 28 Νοεμβρίου 2009

- 09:00 - 10:00 Στρογγυλό Τραπέζι VII  
Ιδιαιτερότητες στη φροντίδα του παιδιατρικού ασθενούς  
*Προεδρείο: Δ. Αλεξάκη, Θ. Αλεξάκη*  
Χορήγηση φαρμάκων *Α. Γκουτζιβελάκης*  
Αντιμετώπιση του πυρετού στα παιδιά *Φ. Ναλμπάντη*  
Πυρετικοί σπασμοί στην παιδική ηλικία *Σ. Αραμπατζή*  
Λοιμώξεις κατώτερου αναπνευστικού *Θ. Μπακαλούδη*  
10:00 - 11:30 Στρογγυλό Τραπέζι VIII  
Ψυχιατρική μεταρρύθμιση  
*Προεδρείο: Ν. Γιοφτσιδής, Μ. Τιρωτή*  
Ψυχιατρική μεταρρύθμιση  
*Β. Κεραμίδα, Χ. Δεληγιάννη, Μ. Σαμακουρή*  
Εξωνοσοκομειακή περίθαλψη ψυχικά ασθενών  
*Φ. Αρβανίτη, Λ. Κότσινας*  
Μονάδα ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης  
*Ε. Σαμδανίδου, Ν. Γιοφτσιδής, Μ. Σαμακουρή*  
11:30-12:00 Διάλειμμα  
12:00-12:30 Διάλεξη III  
*Προεδρείο: Δ. Βαζακίδου*  
Προστατεύοντας την παιδική ηλικία σε Ιδρύματα Κλειστής Περίθαλψης *Σ. Καρασαββίδης*  
12:30 - 13:30 Βραχείες Διαλέξεις  
Μεταγγειοθεραπεία  
*Προεδρείο: Γ. Παναγιωτίδης, Σ. Νάνου*  
Αυτόλογη μετάγγιση *Χ. Παπαδημητρίου*  
Ετερόλογη μετάγγιση *Β. Καρατσιώρα*  
13:30-14:00 Διάλεξη IV  
*Προεδρείο: Ε. Δούσης*  
Διαχείριση απολυμαντικών - Παράγοντες που επηρεάζουν τον καθαρισμό των χειρουργικών εργαλείων  
*Χρ. Μαλλιάτος*  
14:00 - 15:00 Μεσημβρινή Διακοπή  
15:00 - 16:30 Ελεύθερες Ανακοινώσεις  
*Προεδρείο: Α. Γαλαμίδου, Γ. Τσιγάρης*  
EA13. Καρκίνος του μαστού: Ο ρόλος του νοσηλευτή *Γ. Τόφα*  
EA14. Όγκοι εγκεφάλου: Νοσηλευτική προσέγγιση *Α. Μάτακας, Χ. Μάτσια, Κ. Μαυρουδή, Α. Λιόλιου, Θ. Μπιρμπίλης*  
EA15. Ο ρόλος της εξωσωματικής λιθοθρυψίας στη λιθίαση του ουροποιητικού συστήματος: Νοσηλευτικές παρεμβάσεις *Ε. Κόνσολα*

**EA16. Βακτηριακή χλωρίδα της ΜΕΘ του ΓΝ Ξάνθης κατά τη διάρκεια του έτους 2008**

*Γ. Τσιγάρας, Ε. Δραμπάλα, Π. Κουτσογιάννη, Α. Θεοδωρίδης, Α. Βάκαλος*

**EA17. Παρακολούθηση Λοιμώξεων σε ΜΕΘ και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων με βάση τους δείκτες ποιότητας**

*Γ. Τσιγάρας, Ε. Δραμπάλα, Π. Κουτσογιάννη, Α. Θεοδωρίδης, Α. Βάκαλος*

**EA18. Νοσηλευτική φροντίδα στο βρογχικό άσθμα**

*Κ. Μιλτσακάκη, Ι. Χερσιτανίδου*

**EA19. Τρία χρόνια νοσηλευτικής εμπειρίας στη διαχείριση ασθενών με AIDS: Προκλήσεις και προοπτικές**

*Α. Πουταχίδου, Μ. Μπαλατζίδου, Β. Κυριαννάκη, Ε. Αρχοντίδου*

**EA20. Παιδική παχυσαρκία**

*Ε. Λογοθέτη, Αικ. Παππού*

**EA21. Επιπλοκές ενδοϋαλοειδικών ενέσεων αντι VEGF μετά από 2,5 χρόνια εμπειρίας**

*Κ. Αντωνιάδου, Α. Γιαλαμίδου, Δ. Δαρδαμπούνης, Σ. Κουκουλά*

16:30 - 17:00

17:00 - 17:30

**Διάλειμμα**

**Διάλεξη V**

*Προεδρείο: Ο. Δαληγγάρου*

**Η επικοινωνία ως βασικό αίτιο σφαλμάτων**

*ιατρών / νοσηλευτών Κ. Φραγκιουδάκη*

17:30 - 19:00

**Στρογγυλό τραπέζι IX**

**Ο Νέος Ιός Γρίπης A(H1N1)v**

*Προεδρείο: Π. Ευσταθίου, Ε. Μαλτέζος*

**Επιδημιολογικά δεδομένα για τον Νέο Ιό Γρίπης**

**A(H1N1)v Ε. Μαλτέζος**

**Εθνικό Πλαίσιο Δράσης για τον Νέο Ιό Γρίπης A(H1N1)v Π. Ευσταθίου**

**Διαχείριση περιστατικών με Νέο Ιό Γρίπης A(H1N1)v στο**

**ΠΓΝ Αλεξανδρούπολης Ε. Μπαλούκου**

**Νοσηλεία των ασθενών με Νέο Ιό Γρίπης A(H1N1)**

*Α. Κυριακίδου*

21:00

**Δεξίωση λήξης**

## Κυριακή 29 Νοεμβρίου 2009

09:00 - 10:30

**Στρογγυλό τραπέζι X**

**Η τεχνολογία στην υπηρεσία της Νοσηλευτικής**

*Προεδρείο: Σ. Νάνου, Μ. Λιάγκα*

**Η αξία του ηλεκτρονικού ιατρικού φακέλου στη νοσηλεία του ασθενούς Κ. Κοντογιαννίδου**

**Εμπειρίες και προβληματισμοί στην εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης ποιότητας κατά ISO901/2000**

*Γ. Παπαδόπουλος, Ε. Κασμερίδου, Δ. Καλτσίδου*

**Σύστημα διαπίστευσης ποιότητας κατά το πρότυπο Joint Commission International σε νοσοκομείο**

*Ο. Δαληγγάρου*

10:30 - 11:00

**Διάλεξη VI**

*Προεδρείο: Ε. Κυρίτση*

**Πλαίσιο αστικής ευθύνης των νοσηλευτών κατά την άσκηση του έργου τους Χ. Δετσαριδής**

11:00 - 12:30

**Στρογγυλό τραπέζι XI**

**Οικογενειακός Προγραμματισμός και Μητρότητα**

*Προεδρείο: Ν. Νικολέττος, Ε. Παλλίδου, Α. Αλεξίδου,*

**Σύλληψη, αντισύλληψη, στέρωση Β. Πορτοκαλίδου**

**Παράγοντες που επηρεάζουν την έκβαση της εξωσωματικής γονιμοποίησης Ν. Νικολέττος**

**Προετοιμασία Μητρότητας Β. Κεραμιτσίδου**

**Φροντίδα λεχιάδας - Θηλασμός Α. Κακαλή**

12:30 - 13:00

**Συμπεράσματα - Λήξη**

## Αίθουσα Β'

### Παρασκευή 27 Νοεμβρίου 2009

11:30 - 12:30

**Ελεύθερες Ανακοινώσεις**

*Προεδρείο: Α. Θεοδωρίδης, Φ. Μπαρηγοργιώτου*

**EA1. Η σημασία του ύπνου για τον ανθρώπινο οργανισμό**

*Δ. Βαζακίδου, Κ. Λάσκαρη*

**EA2. Αυτοκτονία : «η έσχατη μορφή επικοινωνίας»**

*Μ. Γούναρη, Δ. Μπερμπερίδου*

**EA3. Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας: Ο ρόλος του νοσηλευτή ψυχικής υγείας**

*Κ. Καραμέλιος, Κ. Πανταζή, Ι. Στεφανίδης, Μ. Τουφεξή*

**EA4. Ψυχοεκπαίδευση της οικογένειας με ψυχωτικό μέλος: Νέοι ορίζοντες στη νοσηλευτική ψυχικής υγείας**

*Α. Κουφοκώτσιος, Α. Μοσχοβοπούλου, Α. Ταύσογλου*

**EA5. Διαστάσεις ψυχικής υγείας και ψυχικής νόσου**

*Μ. Ταχμάζογλου, Κ. Κουκουρικός*

**EA6. Εθελοντής Αιμοδότης: Ρόλος χωρίς σύνορα**

*Α. Κάλφας*

### Σάββατο 28 Νοεμβρίου 2009

09:00 - 10:00

**Ελεύθερες Ανακοινώσεις**

*Προεδρείο: Α. Χατζηγεωργίου, Α. Χριστοδούλου*

**EA7. Η πολιτική υγείας επηρεάζεται από οικονομικούς παράγοντες που αντανακλούν στα χαρακτηριστικά του Εθνικού Συστήματος Υγείας της Ελλάδος**

*Μ. Γούναρη, Μ. Νικολαΐδου, Ε. Γιαννωτάκη*

**EA8. Αξιολόγηση υπαλλήλων νοσηλευτικού κλάδου**

*Α. Θεοδωρίδης, Θ. Τοπάλη, Γ. Τσιγάρας, Ε. Δραμπάλα,*

*Γ. Τσαβδαρίδης, Π. Κουτσογιάννη, Α. Βάκαλος*

**EA9. Ο ρόλος των αξιών στη νοσηλευτική επιστήμη**

*Κ. Κουκουρικός, Ο. Καρρά, Δ. Μόραλης*

**EA10. Ο ρόλος του νοσηλευτή σε Κέντρο Υγείας μικρής νησιωτικής περιοχής**

*Δ. Σταυράκη - Χαλκιά, Μ. Κεμαντζή*

**EA11. Κατανάλωση τροφίμων από παιδιά ηλικίας ενός έως 6 ετών**

*Ε. Δοναδίκη, Μ. Τανάκα, Κ. Τσουμάκας*

**EA12. Κατανάλωση τροφίμων από παιδιά ηλικίας ενός έως 6 ετών**

*Ε. Δοναδίκη, Μ. Τανάκα, Κ. Τσουμάκας*

### Παρασκευή 27 Νοεμβρίου 2009

15.00 - 16:00

**Παρουσίαση Αναρτημένων Ανακοινώσεων**

*Επιτροπή Αξιολόγησης Αναρτημένων Ανακοινώσεων*

*Α. Γκουτζιβελάκης, Αικ. Χαράνα*

**AA1. Συμπύματα κατάθλιψης και Burnout Syndrome (Σύνδρομο Επαγγελματικής Εξουθένωσης) στο Νοσηλευτικό Προσωπικό της Κλινικής Οξέων Ψυχιατρικών Περιστατικών του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Πέτρας Ολύμπου, Κατερίνη**

*Ν. Βούρα, Κ. Παπανικολάου, Ε. Ζώβληκα, Γ. Αγγελίδης*

**AA2. Παρουσίαση της Κλινικής Οξέων Ψυχιατρικών Περιστατικών του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Πέτρας Ολύμπου. Στοιχεία της λειτουργίας της κατά το εξάμηνο 1/3/09 ως 31/8/09**

*Κ. Παπανικολάου, Ε. Ζώβληκα, Ν. Βούρα, Γ. Αγγελίδης*

**AA3. Θάνατος και πένθος: μια ψυχολογική διεργασία παιδιών και ενηλίκων**

*Φ. Σεβαστού, Θ. Τοπάλη-Ματζίρη, Μ. Ματζίρη*

**AA4. Άγχος, εξουθένωση και αυτοεκτίμηση νοσηλευτών κατά την εργασία τους**

*Θ. Σταυριανόπουλος, Γ. Κλουκίνας, Ν. Πλιάγκου Ν,*

*Α. Χρυσανθακοπούλου, Ο. Γκουρβέλου,*

*Κ. Χρυσανθακοπούλου, Δ. Λίτσιος, Σ. Σταμάτη*

**AA5. Απίες έναρξης χρήσης οινόπνευματων ποτών**

*Μ. Τανάκα, Β. Μάτζιου, Ε. Δοναδίκη, Α. Γκουτζιβελάκης,*

*Ε. Τσιριποπούλου, Μ. Τανάκα, Β. Κυρίτση, Κ. Τσουμάκας*

**AA6. Νοσοκομειακή πνευμονία σχετιζόμενη με αναπνευστήρα στη ΜΕΘ**

*Θ. Σταυριανόπουλος, Χ. Δρογγίτη, Ν. Πλιάγκου,*

*Κ. Χρυσανθακοπούλου, Ο. Γκουρβέλου, Δ. Λίτσιος,*

*Α. Χρυσανθακοπούλου*

**AA7. Η υγιεινή της στοματικής κοιλότητας στη ΜΕΘ**

*Θ. Σταυριανόπουλος, Σ. Σταμάτη, Ε. Γκεβρέκη,*

*Ο. Δρόσου, Π. Μπουφαρδέα, Ο. Γκουρβέλου*

**AA8. Δείκτες ποιότητας στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας**

*Κ. Καραθανάση, Μ. Μαλλιάρου, Π. Σαράφης*

**AA9. Η χρόνια οξυγονοθεραπεία στο σπίτι και τεχνικές για την εξοικονόμηση οξυγόνου**

*Θ. Σταυριανόπουλος, Ο. Γκουρβέλου, Ν. Πλιάγκου,*

*Α. Χρυσανθακοπούλου, Κ. Χρυσανθακοπούλου*

**AA10. Παρασκευή και χορήγηση αιμοπεταλίων**

*Αικ. Σιμωνίδου, Κ. Κουκουρικός, Δ. Δάσιου*

**AA11. Η σημασία της λευκαφαίρεσης πριν την μετάγγιση των μονάδων αίματος**

*Αικ. Σιμωνίδου, Κ. Κουκουρικός, Σ. Ιωσήφ*

**AA12. Αλήθειες και Μύθοι για τη νόσο του Αλτσχάιμερ**

*Χ. Γκογκότση, Γ. Λαζαρίδης, Α. Συρόπουλος*

**AA13. Μύθοι και αλήθειες για τους ψυχικά πάσχοντες ασθενείς**

*Χ. Γκογκότση, Γ. Λαζαρίδης, Α. Συρόπουλος*

# Διημερίδα Περιφερειακού Τμήματος Αχαΐας

Το Περιφερειακό Τμήμα Αχαΐας του ΕΣΝΕ, σε συνεργασία με το Τμήμα Νοσηλευτικής ΤΕΙ Πάτρας, διοργανώνει την 11η Νοσηλευτική Διημερίδα με θέμα: «Γνωστική και Τεχνική Προσέγγιση της Νοσηλευτικής», που θα πραγματοποιηθεί 19 και 20 Νοεμβρίου 2009 στο Συνεδριακό Κέντρο του ΤΕΙ, στην Πάτρα.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθύνεστε στο τηλ. 2610 346182 Δρ Μ. Παπαδημητρίου.

Παρατίθεται το επιστημονικό πρόγραμμα της Διημερίδας.

## ΠΕΜΠΤΗ 19.11.2009

17:00: Έναρξη, Εγγραφές

17:30: Εισήγηση: Dr. Μ. Παπαδημητρίου, Καθηγήτρια, Δ/τρια ΣΕΥΠ, ΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ

17:45: Χαιρετισμοί

18:00-19:00 ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Συντονιστές: Β. Αντωνοπούλου - Γ. Παπαναγοπούλου

18:00: Ο ρόλος του νοσηλευτή στην εφαρμογή δεξιοτήτων - ικανοτήτων στη νοσηλευτική διεργασία  
Φιδάνη Αικατερίνη, Στεφανόπουλος Νίκος, Γάκη Ελένη, Κοκοής Χρήστος

18:15: Η χρήση της Μουσικής στη νοσηλεία των ασθενών και οι δεξιότητες των Νοσηλευτών

Δαδιώτη Ζωή, Βασιλογιαννοπούλου Μαρίνα, Πολυζώνη Βασιλική

18:30: Επιπτώσεις του κυκλικού ωραρίου εργασίας στην διατροφή και τον ύπνο του Νοσηλευτικού Προσωπικού.

Κυράνη Νατάσα, Μπουζάλα Ελένη, Παπαποστόλου Σοφία, Παπαδημητρίου Μαρία

18:45: Διερεύνηση του άγχους και της ικανοποίησης των νοσηλευτών από την εργασία τους.

Μαρνέρας Χρήστος, Νησιδή Δέσποινα

19:00-19:45 Στρογγυλό Τραπέζι «ΧΑΠ και Άσθμα»

Συντονιστές: Ν. Γιαννούλης - Ν. Στεφανόπουλος

19:00: Παθοφυσιολογία και επιδημιολογία της ΧΑΠ  
Σπυροπούλου Μαρία

19:15: Διαφοροδιάγνωση ΧΑΠ - Βρογχικού Άσθματος  
Παρανόμου Γεωργία

19:30: Αντιμετώπιση της ΧΑΠ

Μπαρμπάτης Νικόλαος

19:45-20:30 ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Συντονιστές: Ι. Αναστασοπούλου- Χ. Κοκοής

19:45: Η δερμοαντίδραση Μαντουχ και οι συνθήκες διαβίωσης των φοιτητών του ΤΕΙ Πατρών

Παπαδημητρίου Μαρία, Διαμαντόπουλος Ευάγγελος, Κλαουδάτου Κωνσταντίνα, Τασσιού Σοφία

20:00: Πρόληψη νόσων και προαγωγή της υγείας

Μαρνέρας Χρήστος, Αλμπάνη Ελένη

20:15: Μέτρα προστασίας επαγγελματιών υγείας από λοιμώξεις στο χώρο του νοσοκομείου

Χριστόπουλος Αντώνης

20:30 Συζήτηση

20:45 Δεξίωση - Μπουφές

## ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 20 Νοεμβρίου 2009

09:00-10:30 ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Συντονιστές: Λ. Χαβέλα - Π Φιλτισένιου

09:00: Υπάρχει ηθική στο διαδίκτυο; Πώς επιδρά στους τομείς της υγείας

Λαλαγιάννη Γεωργία, Πούλου Σπυριδούλα

09:15: Οι δεξιότητες του εκπαιδευτικού προσωπικού κατά την εξέλιξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Φιδάνη Αικατερίνη, Στεφανόπουλος Νίκος, Γάκη Ελένη, Δημούλου Αγγελική

09:30: Αξιοποίηση των δεξιοτήτων της νοσηλευτικής διεργασίας στα πλαίσια της κλινικής - εργαστηριακής άσκησης των σπουδαστών της νοσηλευτικής

Φιδάνη Αικατερίνη, Στεφανόπουλος Νίκος, Δημοπούλου Ειρήνη, Κοκοής Χρήστος

09:45: Άγχος, εξουθένωση και αυτοεκτίμηση νοσηλευτών κατά την εργασία του

Σταυριανόπουλος Θεοδόσιος, Δρ. Παπαδημητρίου Μαρία, Πλιάγκου Νίκη, Χρυσανθακοπούλου Άννα, Γκουρβέλου Ουρανία, Χρυσανθακοπούλου Κωνσταντίνα, Λίτσιος Δημοσθένης, Σταμάτη Σταματία

10:00: Οι βιολογικές επιδράσεις του γέλιου στον ανθρώπινο οργανισμό

Αλεξανδρίδου Παρθένα, Αλμπάνη Ελένη

10:15: Διαχείριση παραπόνων

Καραβατσέλου Βασιλική, Καναβός Ιωάννης

10:30 - 11:00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ - Καφές

11:00 - 12:15 Στρογγυλό Τραπέζι «Καρδιολογικοί Προβληματισμοί»

Συντονιστές: Μ. Κάργα - Π. Κιέκκας

11:00: Νεότεροι προσδιορισμοί του οξέος στεφανιαίου συνδρόμου.

Εγκάρχου Θεοδώρα, Σπανού Ολυμπία, Λυμπέρη Βασιλική

11:15: Έχει θέση η συντηρητική αντιμετώπιση στο οξύ στεφανιαίο σύνδρομο;

Πάστρα Παρασκευή, Ρηγόπουλος Γεώργιος, Λυμπέρη Βασιλική

11:30: Η διαδερμική στεφανιαία επαναιμάτωση στο οξύ στεφανιαίο σύνδρομο

Κοτρώνη Ιωάννα, Παπαϊωάννου Σπύρος, Λυμπέρη Βασιλική

11:45: Η στεφανιαία νόσος και η επίπτωση της στις γυναίκες στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Πατρών

Μαλαμή Δημήτρα, Κάββουρας Κωνσταντίνος, Γαριός Σωτήριος, Σκιαδάρεση Μαρία, Λυμπέρη Βασιλική

12:00: Οι επιπλοκές της αγγειοπλαστικής στις γυναίκες της Νοτιοδυτικής Ελλάδος

Λυμπέρη Βασιλική, Καρυτινού Θεοδώρα, Ηλιοπούλου Φανή, Κοκοής Χρήστος, Σπυράτος Φώτης

12:15-13:45 ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Συντονιστές: Χ. Αβραμοπούλου - Θ. Σταυριανόπουλος

12:15: Διερεύνηση χρήσης αλκοόλ και ατυχήματα στην εφηβεία

Αγγελοπούλου Ζωή

12:30: Νοσηλευτική αντιμετώπιση των λοιμώξεων σε εγκαυματικούς ασθενείς.

Γαρδέλη Παναγιώτα, Φιδάνη Αικατερίνη

12:45: Διερεύνηση της επίδρασης των προσωπικών εμπειριών πόνου των Επαγγελματιών Νοσηλευτών στην βελτίωση γνώσεων σχετικά με την διαχείριση του πόνου του ασθενούς

Γαρδέλη Παναγιώτα, Dina Coutsaftiki





13:00: Το νοσηλευτικό επάγγελμα στην Ελλάδα και τη Φιλανδία  
Δρ. Παπαδημητρίου Μαρία, Γιαννούλια Μ., Κυρίλη Κ., Χασάμπαλη Μ.  
13:15: Καλοσύνη και ανεκτικότητα. Η επίδραση της ομάδας στη  
διαμόρφωση της προσωπικότητας του νοσηλευτή  
Κανταράκη Ελένη, Τσεκούρα Ευσταθία  
13:30 - 13:45 ΣΥΖΗΤΗΣΗ  
13:45: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - Δημοπούλου Αγγελική  
14:00: ΛΗΞΗ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑΣ

#### ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

**Νοσοκομειακή Πνευμονία σχετιζόμενη με Αναπνευστήρα στη Μ.Ε.Θ.**  
Σταυριανόπουλος Θεοδόσιος, Δρ. Παπαδημητρίου Μαρία, Πλιάγκου  
Νίκη, Χρυσανθακοπούλου Κωνσταντίνα, Γκουρβέλου Ουρανία, Δρογ-  
γίτη Χριστίνα, Χρυσανθακοπούλου Άννα.  
**Αυτονομία της Νοσηλευτικής ως επιστήμης: Υφίσταται ή ανανα-  
κλά μία ουτοπική πραγματικότητα**  
Σπηλιωτοπούλου Ιωάννα, Μπαστογιάννη Ανθή

## Συμμετοχή ΕΣΝΕ στη 91η Γενική Συνέλευση του ΕFN, 1-2 Οκτωβρίου 2009, Στοκχόλμη, Σουηδία

Ο Σουηδικός Σύνδεσμος Επαγγελματιών Υγείας, μέλος του ΕFN, φιλοξένησε την επιτυχή **91η Γενική Συνέλευση του ΕFN**, όπου τα μέλη συζήτησαν σημαντικά ζητήματα σχετικά με:

- την διαδικασία εισόδου νέων μελών στο ΕFN,
- τροποποιήσεις στο καταστατικό,
- την Πράσινη Βίβλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους επαγγελματίες υγείας,
- την Οδηγία 36,
- τα πρότυπα Ποιότητας και Ασφάλειας,
- τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης EUNetPaS (για την Ασφάλεια Ασθενών) & CALLIOPE (για το eHealth) και
- τον προϋπολογισμό του ΕFN για τα έτη 2010-2012

Τα μέλη του ΕFN μοιράστηκαν επίσης την εθνική εμπειρία τους στο **e-Health** και ενημερώθηκαν για τα πρώτα αποτελέσματα μιας έρευνας με τίτλο «**Νοσηλευτική Έρευνα στην Ευρώπη: επιτυχάνοντας μια συναίνεση στις στρατηγικές προτεραιότητες**» που εκπονήθηκε από τα μέλη του ΕFN (Γερμανία, Πορτογαλία & UK) και στοχεύει να:

- προσδιορίσει / αναπτύξει τεκμηριωμένα στοιχεία για να υποστηριχτεί η πίεση στην Ευρωπαϊκή Ένωση προς όφελος των νοσηλευτών και της νοσηλευτικής,
- προάγει την ενημέρωση για επιχορήγηση της έρευνας και της κατάρτισης και
- ελέγξει την επίδραση της νοσηλευτικής έρευνας στην πολιτική υγείας και κοινωνικής περιθάλψης σε ολόκληρη την Ευρώπη

Τα μέλη του ΕFN ενέκριναν επίσης δύο δηλώσεις πολιτικής & θέσης: για το e-Health και για τα Πρότυπα Ποιότητας & Ασφάλειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα μέλη του ΕFN επανεξέλεξαν τα ακόλουθα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΕFN: **Πρόεδρο - κα Grete Christensen (Δανία), Ταμία - κ. Pierre Théraulaz (Ελβετία) και δύο μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής: ο κ. Thierry Lotheraie (Βέλγιο), και ο Δρ Peter Carter (UK).**

Στα πλαίσια της Γενικής Συνέλευσης πραγματοποιήθηκαν τρεις πολύ ενδιαφέρουσες παρουσιάσεις:

- ο **κ. Kenneth Johansson**, Πρόεδρος της Health and Social Committee του Σουηδικού Κοινοβουλίου, ανέπτυξε θέματα σχετικά με το e-Health και την διασυνοριακή παροχή φροντίδας υγείας,
- ο **κ. Gunnar Ahgren**, πρώην Γενικός Διευθυντής του Σουηδικού Εθνικού Ιδρύματος Δημόσιας Υγείας, παρουσίασε την Πολιτική Δημόσιας Υγείας στη Σουηδία και
- η κα **Asa Moberg**, σουηδή συγγραφέας, παρουσίασε την τελευταία δημοσίευσή της «**She Was No Florence Nightingale**»

Τέλος, πραγματοποιήθηκε συνάντηση μεταξύ των Chief Nurse Officers των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΕFN στις 2 Οκτωβρίου 2009, όπου τα μέλη του ΕFN είχαν την ευκαιρία να συζητήσουν με τους εθνικούς Chief Nurse Officers τις βασικές ανησυχίες τους για τους νοσηλευτές και τη νοσηλευτική. Ο ΕΣΝΕ συμμετείχε ενεργά στις παραπάνω διαδικασίες και έλαβε μέρος στην ομάδα εργασίας για την Εκπαίδευση.

## Σημαντικές επισκέψεις στον ΕΣΝΕ

Στις 07 Οκτωβρίου 2009 επισκέφθηκε τα γραφεία του ΕΣΝΕ ο εκπρόσωπος του International Council of Nurses (ICN), **Dr. Tesfamicael Ghebrehiwet, Consultant, Nursing & Health Policy** στο ICN, μετά από επιθυμία του ιδίου. Υπήρξε εποικοδομητική συζήτηση και ενημέρωση για όλα τα νοσηλευτικά θέματα, ανταλλαγή απόψεων σε αυτά και επισφράγιση της μακροχρόνιας συνεργασίας μεταξύ του ICN και του ΕΣΝΕ. Ο εκπρόσωπος του ICN συμμετείχε στο 32nd Meeting του Workgroup of European Nurse Researchers (WENR) και στο 2nd Symposium του WENR που έλαβαν χώρα στην Αθήνα 8,9-10 Οκτωβρίου 2009, διοργανώσεις που φιλοξενήθηκαν από τον ΕΣΝΕ.



Στις 13 Οκτωβρίου 2009 επισκέφθηκε τα γραφεία του ΕΣΝΕ ο φημισμένος καθηγητής στο Department of Nursing Administration, Graduate School of Medicine, The University of Tokyo, **Dr. Katsuya Kanda**. Στη συζήτηση που ακολούθησε υπήρξε ενημέρωση και ανταλλαγή απόψεων σε νοσηλευτικά θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

Ο ΕΣΝΕ συνεπής στους στόχους του επισφραγίζει για ακόμη μια φορά την διεθνή συμμετοχή του στις νοσηλευτικές εξελίξεις και υποστηρίζει τη διεθνή συνεργασία για νοσηλευτικά θέματα.





## Ο ΒΕΛΟΝΙΣΜΟΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ - ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΟΞΕΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΟΥ ΠΟΝΟΥ

**Σ**το μακράινο ταξίδι του ανθρώπου στον κόσμο, η τέχνη της ιατρικής μας οδηγεί να γνωρίσουμε ήθη, έθιμα, παραδόσεις, δοξασίες, γράμματα και πολιτισμούς που ανέπτυξαν οι λαοί της υφηλίου κατά την διάρκεια των παρελθόντων ιστορικών χρόνων. Υπάρχει μία συνεχής ροή γνώσεων και πληροφοριών, που οδηγούν σε αλληπάλληλες αλλαγές που αφορούν την εικόνα που έχουμε σχηματίσει και καταγράφει για το ανθρώπινο σώμα, την υγεία και την αρρώστια. Γνώσεις παλαιότερες αντικαταστάθηκαν από νέες και απόψεις σημερινές θα αναθεωρηθούν, ως αποτέλεσμα της διάθεσης της ιατρονοσηλευτικής επιστημονικής κοινότητας να εξερευνήσει το άγνωστο εν πολλοίς και δυσπρόσιτο περιβάλλον του οργανισμού και των πολλών ασθενειών.

Ο βελονισμός είναι μια από τις αρχαιότερες επεμβατικές θεραπευτικές τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν στον πλανήτη. Κοιτίδα της αρχαίας αυτής τέχνης θεωρείται η Κίνα. Σύμφωνα με αρχαιολογικά ευρήματα, μεταξύ του 3000 και 2500πΧ, στη περιοχή του Κίτρινου Ποταμού, αναπτύχθηκε ένας σπουδαίος πολιτισμός που παρήγαγε μεγάλες ανακαλύψεις σε επιστήμες και τέχνες. Την περίοδο αυτή, ανάμεσα στα άλλα επιτεύγματα, η ιατρική επιστήμη γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη που ταυτίζεται με τη διακυβέρνηση της Κίνας από τον Αυτοκράτορα Σεν Νούνγκ (2700πΧ) Σε αυτόν αποδίδεται η καλλιέργεια φυτών, η χρήση αγροτικών εργαλείων, η συγγραφή βοτανολογίου με περισσότερα από 100 θεραπευτικά βότανα και η τεχνική του βελονισμού. Στην ίδια ιστορική περίοδο (2698-2599 πΧ) ο Χοάνγκ Τι (Κίτρινος Αυτοκράτορας) θρυλείται ότι έγραψε ένα μεγάλο

ιατρικό έργο που ονομάζεται Νει Κίνγκ (βιβλίο Ιατρικής). Αν οι απόψεις αυτές των Σινολόγων ιστορικών γίνουν δεκτές, το έργο αυτό πρέπει να είναι το αρχαιότερο γνωστό ιατρικό βιβλίο εσωτερικής παθολογίας στον κόσμο (Classic of Internal Medicine).

Από νεώτερες επανεκδόσεις του Νει Κίνγκ (the classic of Acupuncture - Zhen Jiu Jia Jing, 259μ.Χ.) μαθαίνουμε ότι η κινέζικη ιατρική στηρίζεται την εποχή εκείνη στη φαρμακολογία (2000 συνταγές σκευασμάτων από βότανα), στην χειρουργική και στο βελονισμό. Στο σύγγραμμα περιγράφονται αναλυτικά οι βασικές θεωρίες στις οποίες στηρίζεται η παραδοσιακή κινέζικη ιατρική. Περιγράφονται επίσης, οι μεσημβρινοί, τα σημεία βελονισμού, οι τύποι των βελονών και η χρήση τους, οι κανόνες θεραπευτικής καθώς και διαγνωστικές μέθοδοι της εποχής όπως η ψηλάφηση των σφυγμών, η επισκόπηση της γλώσσας κ.ά. Στις σελίδες του Βιβλίου Ιατρικής παρατίθενται επίσης ανεκτίμητης ιστορικής αξίας πληροφορίες για τα ισχύοντα την εποχή εκείνη στοιχεία ανατομίας και φυσιολογίας των οργάνων, με σχήματα και αναλυτικές περιγραφές της καρδιακής, πνευμονικής και ηπατικής λειτουργίας. Γνωρίζοντας περιόδους ακμής (δυναστεία των Μίνγκ 1368 - 1644 μ.Χ.) και παρακμής (δυναστεία Dao Guang 1822 - 1950 μ.Χ.) το θεραπευτικό σύστημα του βελονισμού παρέμεινε αναλλοίωτο μέχρι τις μέρες μας.

Έφταναν πάντα στη δύση μεμονωμένες αναφορές και ανακοινώσεις σχετικά με μία «παράξενη» θεραπευτική τεχνική που εφαρμόζουν οι Κινέζοι. Έμποροι και ιεραπόστολοι στην αρχή,

επιστημονικές αποστολές αργότερα, με σπουδαιότερη την αποστολή του Βασιλιά Ήλιου της Γαλλίας, μετέφεραν στη δύση τις εμπειρίες τους από την εφαρμογή του βελονισμού.

Σταθμός για τη διάδοση του βελονισμού στη Δύση υπήρξε το διπλωματικό ταξίδι του προέδρου Νίξον το 1971 στη Κίνα. Ένα μέλος της δημοσιογραφικής αποστολής, ο αρχισυντάκτης των New York Times, James Reston ανέπτυξε οξεία σκληληκοειδίτιδα, χειρουργήθηκε και χρησιμοποιήθηκε ο βελονισμός ως μέθοδος διεγχειρητικής αναλγησίας. Το γεγονός αυτό κάνει το γύρο του κόσμου. Αμερικανοί ιατροί επισκέφθηκαν την Κίνα, παρακολούθησαν χειρουργικές επεμβάσεις με βελονισμό και οι ανακοινώσεις τους πυροδότησαν το ενδιαφέρον του κοινού και της ιατρικής κοινότητας.

Στην αρχή της ιστορίας του στη Δύση (1970 - 1980) ο βελονισμός αντιμετώπιστηκε ως μία «μαγική» μέθοδος θεραπείας. Δεν υπήρχε η παραμικρή ένδειξη ύπαρξης ενός βιολογικού (φυσιολογικού) μηχανισμού μέσω του οποίου η ένθεση βελονών στο δέρμα να πυροδοτεί διαδικασίες ίασης.

Οι δυτικοί ιατροί που εφάρμοζαν θεραπευτικά τον βελονισμό τα πρώτα χρόνια διάδοσης του στην Δύση (δεκαετίες 1960-1980) στηρίχθηκαν στα αξιώματα και τους θεραπευτικούς κανόνες της Παραδοσιακής Κινέζικης Ιατρικής.

Υπήρχαν διάφοροι λόγοι για τους οποίους ο βελονισμός αντιμετώπιστηκε με δυσπιστία και τάση απόρριψης από τους ιατρούς και τις ιατρικές κοινότητες: κατ αρχήν, μια αντίσταση αποδοχής των θεωρητικών βάσεων της πα-

ραδοσιακής Κινέζικης ιατρικής και του βελονισμού καθώς τα συστήματα αυτά στηρίζονται σε ένα φιλοσοφικό οικοδόμημα διαφορετικό από αυτό στο οποίο στηρίζεται η Δυτική ορθολογιστική ιατρική σκέψη. Δεύτερον, οι διαθέσιμες βιβλιογραφικές πηγές για τον βελονισμό (στην πλειοψηφία στη κινέζικη γλώσσα και σχεδιασμένες από μη ιατρούς) στερούντο αξιοπιστίας λόγω αμφισβητούμενης μεθοδολογίας, ελλιπούς σχεδιασμού, προβλημάτων στην ταξινόμηση των νόσων, ασαφών διαγνώσεων και έλλειψης ομάδας ελέγχου. Τα αντικρουόμενα πολλές φορές αποτελέσματα των μελετών, που αφορούσαν κυρίως στη μέσο-μακροπρόθεσμη δράση του βελονισμού σε χρόνιες παθήσεις, δυσκόλευαν ακόμη περισσότερο τους μελετητές. Τέλος, η βραδεία διαδικασία εκτέλεσης νέων αξιόπιστων πολυκεντρικών μελετών και ερευνητικών εργασιών έδωσε την ευκαιρία σε πολλούς επιτήδειους να παρεισφρήσουν στο χώρο, γεγονός που συνέβαλε στη διαμόρφωση ενός υπε-

ραιοδόξου κλίματος για τις θεραπευτικές δυνατότητες του βελονισμού και τη μεγέθυνση της αρχικής δυσπιστίας.

**Σχεδόν κανείς από τους ανωτέρω λόγους δεν ισχύει σήμερα και η ιατρική κοινότητα παγκοσμίως αντιμετωπίζει με τελείως διαφορετικό τρόπο το όλο θέμα.**

Η πρόοδος της φυσιολογίας η ανάπτυξη νέων τεχνικών απεικόνισης, η περιγραφή ενδογενών ρυθμιστικών μηχανισμών αλλά κυρίως η ραγδαία ανάπτυξη της νευροφυσιολογίας στη δεκαετία του '90 (η οποία χαρακτηρίστηκε ως η δεκαετία του εγκεφάλου) μας επέτρεψε να διευκρινίσουμε και να κατανοήσουμε μέρος των θεραπευτικών μηχανισμών τους οποίους ενεργοποιεί ο βελονισμός και μέσω των οποίων επιτυγχάνεται η θεραπεία.

Ο όγκος των εργασιών που εκπονούνται με αυστηρά επιστημονικά και μεθοδολογικά κριτήρια, καθημερινά μεγαλώνει, με αποτέλεσμα την πληρέ-

στερη στατιστική καταγραφή της αποτελεσματικότητας του βελονισμού για κάθε κατηγορία νοσημάτων χωριστά. Καταγράφηκαν σαφώς οι ενδείξεις, αντενδείξεις και παρενέργειες του βελονισμού και θεσπίστηκαν αυστηροί κανόνες ως προς τη θεραπευτική διαδικασία.

Η επιστημονική θεώρηση του βελονισμού επιτρέπει στους ιατρούς να εφαρμόσουν βελονισμό βασισμένοι σε σύγχρονες τεχνικές (Neural therapies, dry needling, Percutaneous electrical stimulation, Trigger point therapy, TENS κλπ).

Τέλος, σειρά κλινικών μελετών σχεδιασμένων με αυστηρά μεθοδολογικά κριτήρια έδειξαν τα όρια της μεθόδου. Στις εργασίες αυτές στηρίχθηκε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας και το NIH (National Institutes of Health) της Αμερικής δημοσιεύοντας κατάλογο ενδείξεων Ιατρικού Βελονισμού τον οποίο υιοθέτησε η IASP (International Association for the Study of Pain).

## ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΝΔΕΙΞΕΩΝ ΒΕΛΟΝΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΥΓΕΙΑΣ

Bannerman RH, *The World Health Organisation Viewpoint on Acupuncture*, Am. J. Acupuncture, 8, 1990, 231-235

### Ανώτερο αναπνευστικό

Οξεία ιγμορίτις  
Οξεία ρινίτις  
Κοινό κρυολόγημα  
Οξεία Αμυγδαλίτις  
Αλλεργίες

### Παθήσεις στοματικής κοιλ.

Πονόδοντος  
Ουλίτις  
Οξεία φαρυγγίτις  
Χρόνια φαρυγγίτις

### Νευρολογικές παθήσεις

Κεφαλαλγίες - ημικρανία  
Νευραλγία τριδύμου  
Πάρεση προσωπικού  
Πάρεση μετά από ΑΕΕ  
Σύνδρομο Menier  
Νευρογενή ουροδόχο κύστη  
Νυχτερινή ενούρηση

### Αναπνευστικό σύστημα

Οξεία βρογχίτις  
Βρογχικό άσθμα  
Αλλεργίες  
Υπεραντιδραστικότητα των βρόγχων

### Παθήσεις Γαστρεντερικές

Σπασμός οισοφάγου  
Λόξιγκας  
Οξεία και χρόνια γαστρίτις  
Υπερδραστηριότητα στομάχου  
Χρόνιο δωδεκαδακτυλικό έλκος  
Οξύ δωδεκαδακτυλικό έλκος  
Οξεία και χρόνια κολίτις  
Δυσκοιλιότητα, Διάρροια

### Μυοσκελετικά νοσήματα

Αυχενοβραχιόνιο σύνδρομο  
Περιοarthρίτις ώμου,  
Παγωμένος ώμος,  
Επικονδυλίτις  
Ισχιαλγία, Οσφυαλγία  
Οστεοαρθρίτιδες

Yuan-Chi Lin, *Acupuncture*, IASP (International Association for the Study of Pain) newsletter, May/June, 1994.

Σήμερα, η Αμερικάνικη Ένωση Ιατρικής Πόνου περιλαμβάνει το βελονισμό στην εξεταστέα ύλη για την απόκτηση διπλώματος αλγολογίας. Τα Εθνικά Ινστιτούτα Υγείας της Αμερικής προωθούν και επιχορηγούν την έρευνα στο βελονισμό. Η IASP (International Association for the study of Pain) αναγνωρίζει τη σημαντική αναλγητική δράση του βελονισμού (δημοσιεύονται συχνά άρθρα στο διεθνούς κύρους περιοδικό «Pain») και τα περισσότερα «ιατρεία πόνου» της Ελλάδας (Σισμανόγλειο, Νίκαια, Ευαγγελισμός, Αιγινίτιο, Λαϊ-

κό, Γενικό Κρατικό Γεώργιος Γεννηματάς, ΑΧΕΠΑ, ΚΑΤ κ.λ.π.) και του εξωτερικού χρησιμοποιούν βελονισμό ή ηλεκτροβελονισμό για την αντιμετώπιση του οξέος και χρόνιου πόνου. Το Austrian Health Board αναγνωρίζει από το 1986 το βελονισμό ως ειδική θεραπευτική τεχνική. Τα εθνικά συμβούλια υγείας των περισσότερων δυτικών χωρών (Αγγλίας, Γαλλίας, Βελγίου, Γερμανίας, Σουηδίας, Νορβηγίας κ.α.) αναγνωρίζουν το βελονισμό σαν ιατρική πράξη. Από το 1984 το Swedish National Board of Health and Welfare

ενσωμάτωσε πλήρως το βελονισμό στην ιατρική θεραπευτική και έκτοτε το τμήμα φυσικής ιατρικής και αποκατάστασης και το τμήμα φυσιολογίας του Karolinska Institute της Στοκχόλμης με καθηγητή το νευροφυσιολόγο Swen Andersson, εκπαιδεύουν ιατρούς και οδοντιάτρους στο βελονισμό.

Φυσικά υπάρχει και αντίλογος. Υποστηρίζεται ότι η θεραπευτική δράση του βελονισμού είναι ουσιαστικά απάντηση σε ένα placebo (εικονικό) φάρμακο, ότι ο βελονισμός δρά μόνο σε

ψυχοσωματικά νοσήματα (κάποιοι μάλιστα συμπεριλαμβάνουν σε αυτά και τις κεφαλαλγίες), ότι δεν υπάρχουν αποδείξεις της θεραπευτικής δράσης του βελονισμού μέσω διπλών τυφλών, τυχαιοποιημένων μελετών με ομάδα ελέγχου placebo βελονισμού ή ψευδοβελονισμού. Μια απλή περιήγηση στο

medline και σε άλλες ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων θα πείσει και τον πιο δύσπιστο επιστήμονα για την αρτιότητα, την σοβαρότητα και το πλήθος των εργασιών που εκπονήθηκαν για τα θέματα αυτά τη τελευταία δεκαετία. Ειδικότερα για τον οξύ πόνο, η απάντηση σε placebo θεραπεία κυμαίνεται από

30-55% ενώ η θεραπευτική δράση του βελονισμού στον οξύ πόνο κυμαίνεται από 50-85%.

Η ιατρικοποίηση του βελονισμού απαιτεί προσεκτική και σε βάθος μελέτη.

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Κ. ΓΙΑΒΑΣΟΠΟΥΛΟΣ**  
**R.N. M.Sc. Ph.D.(c)**

#### **ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

**Baldry P (1998)** Trigger point acupuncture. In: Filshie Jacqueline & White Adrian. A Western Scientific Approach. Medical Acupuncture. Churchill Livingstone pp 33-58.

**Baldry P E (1993)** Acupuncture trigger points and musculoskeletal pain, 2nd edn. Churchill Livingstone, New York.

**Bannerman RH,** The World Health Organisation Viewpoint on Acupuncture, Am. J. Acupuncture, 8, 1990, 231-235.

**Norheim AJ (1996)** Adverse effects of Acupuncture: a study of the literature for the years 1981-1994. J Altern Complement Med 2(2):291-297.

**Μιλτιάδης Γ. Καράβης, M.D. (1999)** ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΒΕΛΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΓΗΣΙΑ θεωρητική προσέγγιση των αναλγητικών μηχανισμών δράσεως του βελονισμού & του ηλεκτροβελονισμού

## **Η ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ**



### **ΚΑΘΟΔΟΝ, ΤΟ ΝΕΟ ΕΜΒΟΛΙΟ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΠΝΙΣΜΑΤΟΣ...**

Χορηγία ύψους 10 εκατομμ. δολαρίων έδωσε το Εθνικό Ίδρυμα Κατάχρησης Ουσιών ( NIDA) των ΗΠΑ, στην εταιρεία NobiBiorpharmaceuticals που εδρεύει στο Ρόκβιλ του Μαίρυλαντ, προκειμένου να αρχίσει το τελικό στάδιο των κλινικών μελετών του πρώτου εμβολίου εναντίον του καπνίσματος, που θα λέγεται NicVax.

Το πρωτοποριακό εμβόλιο είναι σχεδιασμένο για να βοηθήσει τους καπνιστές να απαλλαγούν από την εξάρτηση στη νικοτίνη και η δημιουργία του βασίστηκε στη δράση ενός βακτηριοφάγου ιού. Οι επιστήμονες απομόνωσαν μια συγκεκριμένη πρωτεΐνη την οποία τροποποίησαν γενετικά ώστε να εγείρει τη λειτουργία του ανοσοποιητικού συστήματος και την παραγωγή αντισωμάτων στην παρουσία της νικοτίνης στο αίμα.

Η νικοτίνη –όπως και η κοκαΐνη και άλλες αντίστοιχες ουσίες– δεν αναγνωρίζεται από το ανοσοποιητικό σύστημα επειδή το μόριο της είναι πολύ μικρό και ξεφεύγει από το σύστημα ελέγχου. Για να το καταστήσουν «αναγνωρίσιμο» οι ερευνητές συνδέσαν μόρια νικοτίνης με άλλα μεγαλύτερα που είναι ικανά να προκαλέσουν την αντίδραση του ανοσοποιητικού συστήματος. Από τη στιγμή που θα έρθει στο αίμα αυτό το σύνθετο μόριο προκαλεί την δημιουργία αντισωμάτων τα οποία στο εξής είναι ικανά να αναγνωρίζουν τη νικοτίνη και να εξουδετερώνουν τη δράση της.

Όταν λοιπόν κάποιος που έχει εμβολιαστεί, καπνίζει ένα τσιγάρο, τα αντισώματα αυτά θα «συλλάβουν» την νικοτίνη και θα την παγιεύσουν στο αίμα εμποδίζοντας την έτσι να φτάσει στον εγκέφαλο για να συναντήσει τα κέντρα «ανταμοιβής», τα οποία μέσω της παραγωγής ντοπαμίνης, πυροδοτούν την απόλαυση και οδηγούν στον εθισμό. Η λογική του εμβολίου

έγκειται στο γεγονός ότι χωρίς απόλαυση το κάπνισμα πια, παύει να έχει νόημα και σιγά -σιγά θα εγκαταλείπεται.

Ειδικοί που ασχολούνται με την εξάρτηση επικρίνουν το γεγονός ότι, το εμβόλιο στηρίζεται εξ ολοκλήρου στον εθιστικό χαρακτήρα της νικοτίνης, τη στιγμή που ο καπνός του τσιγάρου περιέχει 4.000 ουσίες (κυρίως αντικαταθλιπτικές και αρώματα), οι οποίες μπορεί να είναι εξίσου ή και περισσότερο εθιστικές με την νικοτίνη αλλά η λειτουργία τους δεν έχει διερευνηθεί.

Με ανακοίνωση της διευθύντριας του NIDA, δρος Ντόρα Ντ.Βολκόφ η διενέργεια των κλινικών δοκιμών εγκρίθηκαν με συνοπτικές διαδικασίες από την Αμερικανική Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων (FDA), ενώ το εμβόλιο πέρασε με επιτυχία τις μελέτες που παρείχαν τις πρώτες ενδείξεις για την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητά του.

Ωστόσο ειδικοί επισημαίνουν ότι δεν υπάρχουν εγγυήσεις για την αποτελεσματικότητά του και ούτε και θα λάβει άμεσα έγκριση για ευρεία διάθεση.

Στις ΗΠΑ το κάπνισμα ετησίως κοστίζει τη ζωή σε 400.000 ανθρώπους ενώ παγκοσμίως σύμφωνα με στοιχεία της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας ο αριθμός αυτός ανέρχεται στα 5,5 εκατομμύρια.

Πραγματικά είναι όντως πρωτοποριακή η δημιουργία ενός τέτοιου εμβολίου.

Δεν ξέρουμε μόνο, τι επίδραση μπορεί να έχει στο παγκόσμιο κοινωνικοοικονομικό γίνεσθαι, ιδιαίτερα αν αναλογιστούμε την τρέχουσα οικονομική κρίση....

**ΖΩΓΡΑΦΑΚΗ ΚΥΒΕΛΗ M.Sc.(c)**

# Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΑΣΘΕΝΗ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑ ΥΓΕΙΑΣ

*«... μόνο λίγα λεπτά οι νοσηλευτές παραμένουν στο θάλαμο, κάθονται για λίγο, όταν παίρνουν την πίεση και γρήγορα πηγαίνουν στο διπλανό άρρωστο...»*

*«.. Το να επικοινωνείς με τον άρρωστο είναι πολυτέλεια! Θα θεωρηθούμε τεμπέληδες και αργόσχολοι αν αφιερώνουμε χρόνο να μιλάμε με τους αρρώστους...»*

Η επικοινωνία είναι ένα από τα πιο λαμπρά σύμβολα του 20<sup>ου</sup> αιώνα. Σκοπός της, είναι να φέρει κοντά τους ανθρώπους, τις αξίες, τους πολιτισμούς. Αναμφίβολα η επικοινωνία περιλαμβάνει όλες τις διαστάσεις του κοινωνικού βίου και μάλιστα σε μεγάλο βαθμό. Σε κάθε στιγμή της ζωής μας επικοινωνούμε, ικανοποιώντας εσωτερικές μας ανάγκες, τη φυσική και κοινωνική μας επιβίωση.

Όπως δεν υπάρχουν άνθρωποι χωρίς κοινωνίες, έτσι δεν νοείται κοινωνία χωρίς επικοινωνία.

Η επικοινωνία ως μια αποτελεσματική διαδικασία συναλλαγής είναι αναπόσπαστο κομμάτι των παρεχομένων υπηρεσιών υγείας. Οι επαγγελματίες υγείας έρχονται σε επαφή με τους αρρώστους, τις οικογένειές τους και τους υπόλοιπους συνεργάτες.

Καθώς λοιπόν η επικοινωνία είναι το θεμέλιο πάνω στο οποίο χτίζεται κάθε ανθρώπινη σχέση, διαφαίνεται ο σημαντικός της ρόλος στην ανάπτυξη της θεραπευτικής σχέσης μεταξύ του προσωπικού υγείας και του ασθενή. Η μέχρι τώρα πορεία της ιατρικής επικεντρωνόταν στο ρόλο του ιατρού και του προσωπικού υγείας στην αναγνώριση της παθολογίας ως σημαντικού παράγοντα της θεραπείας. Σκοπός της σχέσης με τον ασθενή ήταν η αναγνώριση του προβλήματος και η αποκατάσταση του. Τα τελευταία ερευνητικά δεδομένα υποστηρίζουν ότι δεν υπάρχει αμιγές βιολογικό πρόβλημα, γεγονός που απαιτεί μια ολιστική παρέμβαση σε ατομικό επίπεδο (οργανικό- ψυχολογικό), και κοινωνικό επίπεδο.

Η κατανόηση από τους επαγγελματίες υγείας ότι ο άρρωστος έχει την εμπειρία της αρρώστιας του, η οποία περιλαμβάνει συνέπειες στον τρόπο ζωής του, φόβους και μεταβαλλόμενους ρόλους, μπορεί να οδηγήσει τους επαγγελματίες υγείας και τον ασθενή να μοιραστούν τελικά ένα κοινό νόημα για την αρρώστια, αναπτύσσοντας τη θεραπευτική σχέση μεταξύ τους, θεμέλιος λίθος της οποίας είναι η επικοινωνία.

Στη σχέση του νοσηλευτή και του αρρώστου η επικοινωνία είναι κάτι περισσότερο από μεταφορά πληροφοριών, περιλαμβάνει μεταφορά συναισθημάτων, αναγνώριση αυτών των συναισθημάτων και δυνατότητα μετάδοσης στον άρρωστο αυτής της αναγνώρισης.

Παρόλα αυτά βασικό συστατικό της νοσηλευτικής εδώ και χρόνια αποτελεί η επικοινωνία που επικεντρώνεται στη διεκπεραίωση των νοσηλευτικών καθηκόντων και λιγότερο η επικοινωνία που επικεντρώνεται στον ίδιο τον άρρωστο, γεγονός που οδηγεί στην παροχή μη ποιοτικής νοσηλευτικής φροντίδας.

Αξιοσημείωτο είναι ότι η αναποτελεσματική επικοινωνία και συμπεριφορές του προσωπικού υγείας, όπως *ανεπαρκή πληροφόρηση του αρρώστου, απεμπλοκή του από τη διαδικασία της φροντίδας, μη αναγνώριση και κατανόηση του βιώματος της αρρώστιας*, οδηγούν σε παράπονα για ιατρική ή νοσηλευτική αμέλεια και πολλές φορές είναι αυτές οι αιτίες που θα αναγκάσουν τους ασθενείς να προσφύγουν στα δικαστήρια, μηνύοντας τους επαγγελματίες υγείας.

Επιπλέον η μη επικοινωνιακή επικοινωνία είναι ένας από τους βασικούς παράγοντες ιατρονοσηλευτικών λαθών, που θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια του ασθενούς.

Δεδομένου λοιπόν της σημασίας της επικοινωνίας στην παροχή φροντίδας τα τελευταία χρόνια γίνεται λόγος για τη **δομημένη επικοινωνία**. Το να λέμε ότι οι επαγγελματίες υγείας πρέπει να επικοινωνούν καλύτερα είναι γενικό και αόριστο. Όσο και να φαίνεται απλό ή ευνόητο, είναι ουσιαστικό να υπάρχει ένα συγκεκριμένο σχέδιο φροντίδας, εξατομικευμένο για κάθε άρρωστο, το οποίο η επικοινωνία θα διατρέχει. Σε αυτό το σημείο μπορούμε να μιλήσουμε για τα **πρωτόκολλα κρίσιμης πορείας**, τα οποία συντελούν στον προγραμματισμό της φροντίδας, ενισχύουν την επικοινωνία, αποτελούν καταγραφή του τί έγινε και πρέπει να γίνει στον άρρωστο, αποτελώντας επικοινωνιακό εργαλείο τόσο με τον ίδιο, όσο και μεταξύ των επαγγελματιών υγείας.

Συμπερασματικά η επικοινωνία, ως βασικός παράγοντας στην εγκατάσταση θεραπευτικής σχέσης ασθενή-επαγγελματία υγείας, συντελεί στην ικανοποίηση του αρρώστου, στη μείωση ιατρονοσηλευτικών λαθών και δικαστικών προσφυγών, και κυρίως στην εμπλοκή του αρρώστου στη θεραπεία και φροντίδα του. Ίσως είναι η καλύτερη απάντηση σε όλους όσους πιστεύουν ότι αυτές οι προσεγγίσεις θα ανοίξουν το κουτί της Πανδώρας και θα οδηγηθούμε σε ατέρμονες και αναποτελεσματικές «συναντήσεις» με τον άρρωστο.

**ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΛΛΙΑΝΙΔΟΥ  
ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΑ Π.Ε., M.Sc**

# ΗΜΕΡΙΔΑ Γ. Ν. ΚΑΤ

Η Κλινική Φυσικής Ιατρικής & Αποκατάστασης του Γ.Ν. ΚΑΤ σε συνεργασία με την Νοσηλευτική Υπηρεσία του Νοσοκομείου, διοργανώνει Ημερίδα με θέμα: «Αποκατάσταση του πολυτραυματία & του ασθενή με Α.Ε.Ε. - Η συμβολή της ομάδας αποκατάστασης», η οποία θα πραγματοποιηθεί την Πέμπτη 3 Δεκεμβρίου 2009 στο αμφιθέατρο του Νοσοκομείου. Συμμετοχή ελεύθερη.

Πληροφορίες: κα Σ. Μαρκέτη τηλ. 210-6280031, 210-6280238, email: education@kat-hosp.gr, www.kat-hosp.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΘΗΡΟΣΚΛΗΡΩΣΗΣ

## 3<sup>ο</sup> Συμπόσιο των Ομάδων Εργασίας

«Θεματικές Ενότητες»

- Παθολογία της Αθηροσκλήρωσης
- Επιδημιολογία και Πρόληψη της Αθηροσκλήρωσης
- Μεταβολικό Σύνδρομο
- Οικογενής Υπερχοληστερολαιμία
- Υπέρταση
- Τρόπος Ζωής, Ψυχοκοινωνικοί Παράγοντες και Αθηροσκλήρωση

4 & 5 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2009

Ξενοδοχείο Divani Caravel, Αθήνα  
ΑΙΘΡΟΣΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ  
ΑΙΘΡΟΣΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΕΣ (posters)

Χορηγούνται 10 μέγιστα Σειριακά Επιστάδια Ιατρικής Εκπαίδευσης (C.M.E. Credits)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Πρόγραμμα

AIDS 2009

# 21<sup>ο</sup>

πανελλήνιο συνέδριο AIDS

www.aids2009.gr

Κλινικό Φροντιστήριο Νοσηλευτών - Interactive  
Παρασκευή 20 Νοεμβρίου 2009  
Ώρα 10:00-11:00

Θεσσαλονίκη  
20-22 Νοεμβρίου 2009  
• Ξενοδοχείο Hyatt

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ  
Focus on Health  
Ιωάννου Γεννοπούλου 16, 11521 Αθήνα, Τηλ: 210-7233046, Fax: 210-7233220  
Website: www.aids2009.gr • E-mail: info@aids2009.gr, info@focusonhealth.gr

Θα χορηγηθούν μόρια  
Συνεχιζόμενης Ιατρικής Εκπαίδευσης  
σύμφωνα με τα κριτήρια της EACCME-UEMS

Υπό την αιγίδα του  
Υπουργείου Υγείας και  
Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΟΥ AIDS  
HELLENIC SOCIETY FOR THE STUDY AND CONTROL OF AIDS

## ΙΟΑΝΝΙΝΑ CARDIO-VASCULAR EDUCATION 2009 (ICE 2009)



Στα πλαίσια του ICE 2009 - Ioannina Cardio-Vascular Education 2009, που θα διεξαχθεί 4 και 5 Δεκεμβρίου 2009, στα Ιωάννινα θα πραγματοποιηθεί το 5th ICE Nursing Session.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε το [www.ice2009.gr](http://www.ice2009.gr)

Το Πρόγραμμα Εθελοντισμού των Παγκόσμιων Αγώνων Special Olympics ΑΘΗΝΑ 2011 επιδιώκει να παρέχει στα χιλιάδες άτομα που θα προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στη διοργάνωση μια αξέχαστη και ωφέλιμη εμπειρία ζωής, που στοχεύει στην κατανόηση και αποδοχή των ατόμων με διανοητική αναπηρία αλλά και της διαφορετικότητας. Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα [www.athens2011.org](http://www.athens2011.org)

Special Olympics  
Hellas

VOLUNTEER

First announcement and call for abstracts  
**8th European Regional Conference  
of the Commonwealth Nurses' Federation**  
«Advancing Health through Nursing:  
Commonwealth's European Region Perspectives»

Friday - Saturday 12-13 March 2010 • Coral Beach Hotel, Paphos, Cyprus

The European Scientific Committee invites abstract submissions from nurses, who are interested in sharing their skills and knowledge with a European audience.

**CONFERENCE THEME**

- Leadership • Evidence Based Nursing • Women's Health • Mental Health
- Innovations in Nursing Practice, Research, Education and Management
- Moving Nursing Forward • Practice Development Nursing • Information Technology In Nursing
- Life Long Learning • Community Nursing

Abstracts should ideally fall within one of these categories, although other areas will be considered. However, presenters are reminded that papers need to include an indication of how their work addresses and adds value to nursing and health worldwide.

**GUIDELINES FOR PRESENTATION:**

To facilitate the selection and processing of abstracts, the following information needs to be compiled by the author. Please send to the conference organiser, through e-mail [cy.n.a@cytanet.com.cy](mailto:cy.n.a@cytanet.com.cy) or disk (please use Microsoft Word for Windows), via post to: PO Box 24015, 1700, Nicosia, Cyprus.

- Plenary sessions will be up to 30 minutes in length and include 5 minutes for questions.
- Sessions normally run as one hour and contain 2 to 3 papers
- Presentations sessions will be 20 minutes in length with 10 minutes for questions
- Posters should be visually stimulating and legibly presented
- Workshops are up to 2 hours in length

Speakers who wish their presentation to be included in the conference's CD are advised to submit it (as above) by 1st of March 2010.

Please provide the following information:

- |                    |                                       |
|--------------------|---------------------------------------|
| 1. Title (Mr / Ms) | 8. Country                            |
| 2. Name            | 9. CYNMA, MUMN, RCN membership number |
| 3. Job Title       | 10. Daytime telephone number          |
| 4. Qualifications  | 11. Mobile telephone number           |
| 5. Workplace       | 12. Fax number                        |
| 6. Mailing address | 13. E-mail address                    |
| 7. Post code       | 14. Professional registration         |

Provide also the following on a separate sheet:

1. Title and theme of the paper
2. Overall aim of the presentation
3. At least 3 intended learning outcomes
4. At least 3 reading references
5. Type of presentation (plenary, session, workshop, poster)
6. An abstract of the presentation (not more than 400 words)

Please note: All participants chosen to present must register for the conference to be eligible to present their papers. The conference committee regrets that it is unable to meet any travel or subsistence expenses. The official conference language is English.

Closing date for abstracts: Monday 14 December 2009



## ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το περιφερειακό τμήμα του ΕΣΝΕ Θεσσαλονίκης διοργανώνει το Σάββατο 28 Νοεμβρίου ώρα 10.00-12.00, στην αίθουσα των Νοσηλευτικών ειδικοτήτων του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου ΑΧΕΠΑ Θεσσαλονίκης κλινικό φροντιστήριο με θέμα: Αξιολόγηση- διαχείριση του χρόνιου πόνου. Κλίμακες μέτρησης του πόνου με εισηγήτρια την κ. Ευγενία Μηνασίδου, Νοσηλεύτρια PhD καθηγήτρια εφαρμογών στο ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης.

Το σεμινάριο απευθύνεται σε επαγγελματίες νοσηλευτές και φοιτητές των τμημάτων Νοσηλευτικής. Τα μαθήματα διεξάγονται σε ομάδες 20-25 ατόμων. Θα υπάρχει περιορισμένος αριθμός συμμετοχών και θα δοθεί προτεραιότητα στα μέλη του ΕΣΝΕ. Δεν υπάρχει οικονομική επιβάρυνση και θα δοθεί πιστοποιητικό παρακολούθησης.

Για περισσότερες πληροφορίες και αιτήσεις συμμετοχής απευθυνθείτε εγκαίρως στον υπεύθυνο του προγράμματος κ. Βελλή Κωνσταντίνο (κινητό 6973305510 email [kosvel@gmail.com](mailto:kosvel@gmail.com))

Για το ΔΣ του Π.Τ ΕΣΝΕ Θεσσαλονίκης

Η Πρόεδρος

Κοκώνη Κουτσιαντά



# ΕΘΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ



Μέλος του Διεθνούς Συμβουλίου Νοσηλευτών • Member of International Council of Nurses (ICN)



## 70<sup>ο</sup> ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

3-6  
ΜΑΪΟΥ  
2010

ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ

PORTO CARRAS RESORT

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ



Μεσογείων 2, Πύργος Αθηνών,  
Γ Κτήριο 115 27 Αθήνα  
Τηλ.: 210 7702861, 210 7485307  
Fax: 210 7790360  
E-mail: esne@esne.gr  
Web Site: www.esne.gr

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ



ZITA CONGRESS A.E.  
1ο χλμ. Α. Παιονίας Μαρκοπούλου  
19002 Παιονία  
Τηλ: +30 211 1001790  
Fax: +30 210 6642116  
Email: esne10@zita-congress.gr  
W: www.zita-congress.gr

[www.esnecongress2010.gr](http://www.esnecongress2010.gr)

### ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ:

**ΤΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ  
ΕΙΝΑΙ ΕΝΤΥΠΟ ΠΟΛΥΣΥΛΛΕΚΤΙΚΟ.**

**ΦΙΛΟΔΟΣΕΙ ΝΑ ΦΙΛΟΞΕΝΗΣΕΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ  
ΚΑΙ ΘΕΣΕΙΣ. ΤΑ ΑΡΘΡΑ ΕΙΝΑΙ ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΑ.**

**ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΑΡΘΡΟ ΤΗΝ ΕΥΘΥΝΗ ΦΕΡΕΙ Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ  
ΚΑΙ ΟΧΙ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΕΣΝΕ.**

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΣΝΕ  
2008 - 2012

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

ΕΛΕΝΗ ΚΥΡΙΤΣΗ-ΚΟΥΚΟΥΛΑΡΗ

Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ:

ΗΡΩ ΜΠΡΟΚΑΛΑΚΗ-ΠΑΝΑΝΟΥΔΑΚΗ

Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ:

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΙΑΒΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΔΟΥΣΗΣ

ΤΑΜΙΑΣ:

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΜΑΤΖΙΟΥ-ΜΕΓΑΠΑΝΟΥ

ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ:

ΜΑΡΙΑ ΤΣΕΡΩΝΗ

ΜΕΛΗ:

ΜΑΡΙΑ ΓΚΙΚΑ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΕΛΛΗΣ

ΑΘΗΝΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΥ-ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

«ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ»

ΚΩΔΙΚΟΣ: 2533

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ  
ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ  
ΠΥΡΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ Γ' ΚΤΙΡΙΟ, ΑΘΗΝΑ 115 27  
Τηλ.: 210 77.02.861, Fax: 210 77.90.360  
e-mail: esne@esne.gr www.esne.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ:

ΕΛΕΝΗ ΚΥΡΙΤΣΗ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Ε. ΓΙΑΒΑΣΟΠΟΥΛΟΣ, Α. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ,  
Δ. ΔΗΜΗΤΡΕΛΛΗΣ, Ε. ΔΟΥΣΗΣ,  
Α. ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΥ-ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ,  
Η. ΜΠΡΟΚΑΛΑΚΗ-ΠΑΝΑΝΟΥΔΑΚΗ,  
Κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ, Μ. ΤΣΕΡΩΝΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ:

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ - ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ Α.Β.Ε.Ε.

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ-ΧΩΡΟΣΥΝΘΕΣΕΙΣ-ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ  
ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 80

Τηλ.: 210 36.24.728, 210 36.01.605

info@papanikolaou.gr, www.papanikolaou.gr

**ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ  
ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ  
ΣΑΣ ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ  
ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΝΕΤΕ  
ΕΓΚΑΙΡΩΣ ΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ  
ΤΟΥ ΕΣΝΕ ΣΤΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ:  
210 77.02.861, 210 74.85.307  
Ή ΣΤΟ FAX:  
210 77.90.360**

### ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΜΕΛΗ	ΕΤΗΣΙΑ	30€
		ΝΕΑ ΕΓΓΡΑΦΗ
ΑΡΩΓΑ ΜΕΛΗ	ΕΤΗΣΙΑ	15€
	ΝΕΑ ΕΓΓΡΑΦΗ	18€
ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗΣ		30€

Αρ. Λογαριασμού:

112-00-2786-016900, Alpha Bank,  
Κατάστημα Πύργου Αθηνών.

(Να αποστέλλετε με fax αντίγραφο  
της απόδειξης κατάθεσης)